СЕСВІТ

1934

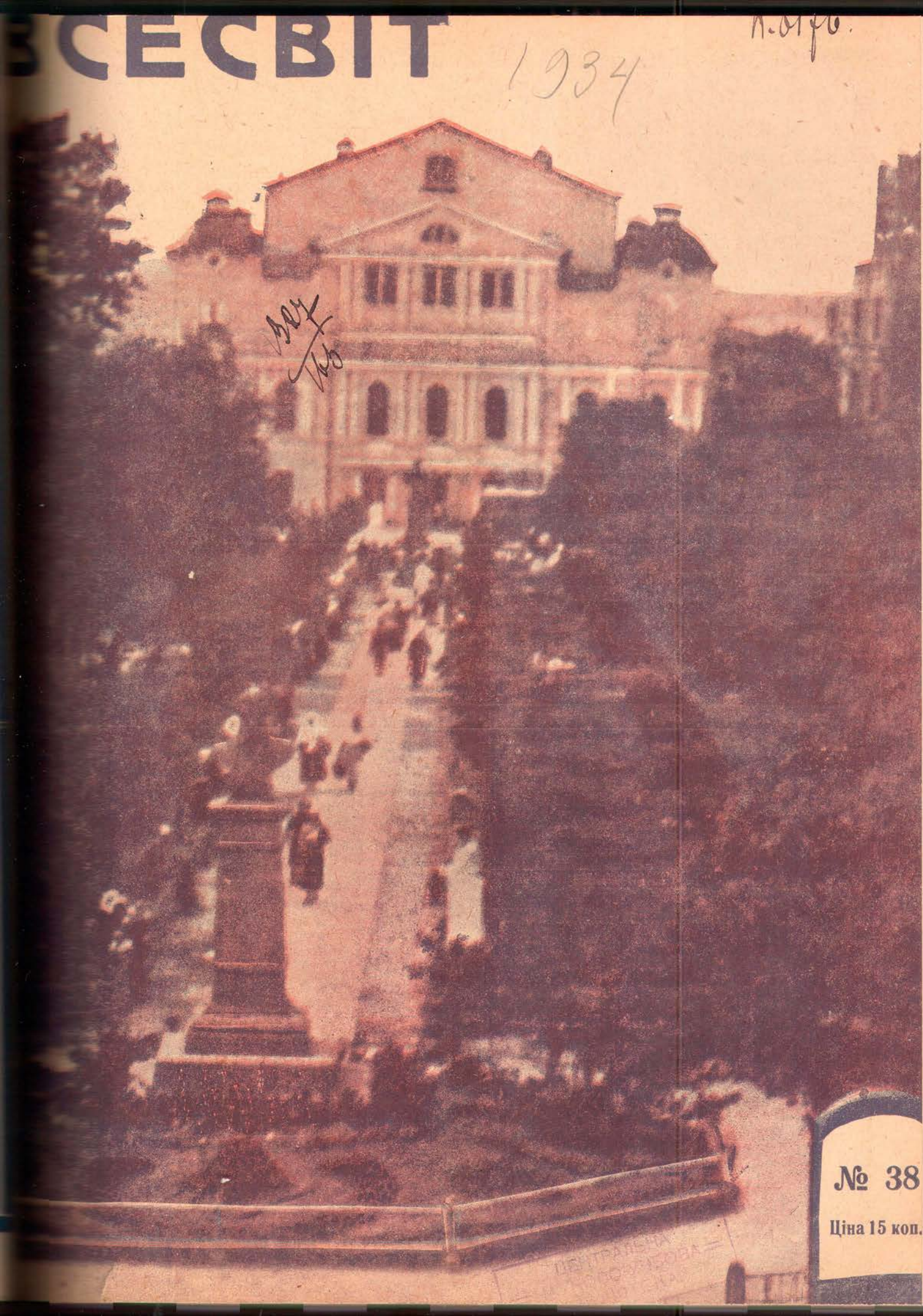

№ 38

Ціна 15 коп.

ЕДИНСТВЕННОЕ В С.С.С.Р. ПРОИЗВОДСТВО
НАРОДНЫХ
МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ
ВИНОГРАДОВА И. Д. в Москве

как-то: БАЛАЛАЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и др. струнн. инструментов, ВЕНСКИХ 2-х и 3-х рядных ГАРМОНИЙ 4, 6 и 8 планочн. с заемными басами. БАЯНЫ в 90 и 100 басов ПОЛУБАЯНЫ в 56—72 баса, а также материалы для всех музыкальных инструментов. Работа производится исключительно высококвалифицированными мастерами. Заказы выполняются с полной гарантией как за прочность, так и за изящество, так как изготовляются из наивысших сортов материала и продаются по весьма умеренным ценам, а потому не имеют конкуренции.

Полный прейс-курант высылается за две 8-ми коп. марки. Заказы и письма направлять по адресу:
МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХАРЕВСКАЯ ПЛОЩ. д. 9-4—ВИНОГРАДОВУ.

ВСЯКОМУ ПРИСЛАВШЕМУ
ОДИН РУБЛЬ
ВЫСЫЛАЕТ 7 ПРЕДМЕТОВ
с фабричного склада коопартель
„ПРОБУЖДЕНИЕ“
Харьков, Кацарская 12—14.

1. Блок-книжку в глянцевом картоне.
2. Альбом для стихов из цветной бумаги.
3. Блок-нот художественного исполнения.
4. 2 записных книжки, из них одна с карманом.
5. 2 общих тетради по 40 листиков.

Цены на все предметы ниже рыночных на 50%.

КАЧЕСТВО ХОРОШЕЕ.

Кроме означенного набора предметов за 1 рубль, высылаем более полные наборы своих изделий—№ 2 за 2 р., № 3 за 3 руб.

ДО СТАРИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЖУРНАЛУ „ВСЕСВІТ“

В звязку з перетворенням журналу „ВСЕСВІТ“ на тижневик, Видавництво газети „Вісти ВУЦВК“ повідомляє передплатників, що передплатили журнал на 12 місяців (січень - грудень) за крб. 4—80 одержують тільки до № 35 включно.

Зі свого боку Видавництво просить передплатників „ВСЕСВІТУ“ продовжити передплату.

ВИДАВНИЦТВО „ВІСТИ ВУЦВК“.

Н. Д. БЕДУШ
МАСТЕРСКАЯ ПО РЕМОНТУ ВЕЛОСИПЕДОВ
ул. Коотлова (б. Большая Панасовка), № 36-б (трамвай № 5 и 6).

ПРИНИМАЕТ ТАКЖЕ В РЕМОНТ И ИЗГОТОВЛЯЕТ
ХИРУРГИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ
НИКЕЛЛИРОВКА.

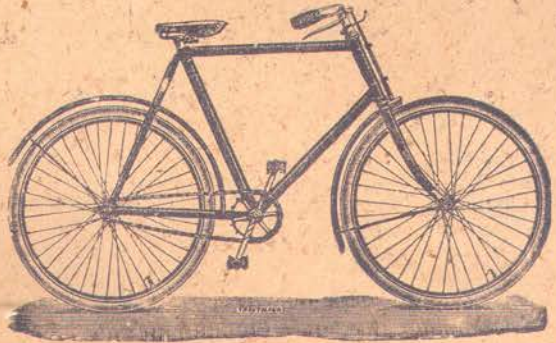

РАБОТА ПРОИЗВОДИТСЯ С ГАРАНТИЕЙ ЗА КАЧЕСТВО.

Допускается рассрочка!

НОВ. ПАССАЖ № 9
Пр. Т-во
Русск. „ШПАЛЕРЫ“
ОБОИ
КЛЕЕНКА
РАМЫ
КАРТИНЫ
ГРАВЮРЫ
БАГЕТ
ОКАНТОВКА

Допускается рассрочка!

ПОРТРЕТЫ
увелич. с фот. карт. худож. отделанные размер 18×24 сант.=6 р., 24×30=8 р., 30×40=12 р., 40×50=15 р., 50×60=20 р.
К кажд. портр. добавл. паспарту и от 3 до 6 шт. фот. карт. бесплатно. Исполн. добросовестное и аккуратн. Портретист Х. Литвин. Харьков, Лопатинский пер. д. № 13.

ВИДАННЯ III.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

№ 38
... вересня
... року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

Червона армія на маневрах. Червоноармійці допомагають селянам убирати кукурудзу

ЦЕНТРАЛЬНА

ВОРОНОВЕ ГОРЕ

Оповідання **О. Демчука**

ЦЕ БУВ звичайний великий ворон і ніби нічим не згірший з поміж тих багатьох сотень і тисяч воронів, що населяють Карпатські гори: такий же чорний, рослий, весь наче вилитий з одного шматка, з орлиним дзюбом, гострими кігтями й міцними мускулястими крилами. Він охоче, в компанії з двома-трьома товаришами пускався за всілякою здобиччю, на ризиковане мисливство: спустошити пташине кубло, виїсти звідти яйця, а то й голопузинят, ловити на березі річки раків і рибу, піднести високо над скелі черепаху й кинути вниз, щоб твердий неприступний панцерник розлетівся вщамуз, тоді з'їсти смачне черепашине м'ясо, переслідувати у вільному повітрі орла. А коли взимку споживи меншає, полювати на зайця. О, яке то захоплююче переживання. Спочатку вислідити те снігове логово, де він заховався, потім підняти тривожне каркання—заєць вилізе й пуститься втікати, — тоді летіти невідступно за ним, несамовито каркати і коли він остаточно запаморочений і на смерть переляканий, не буде знати, куди й бігти, одному скочити на голову і клювати глибоко дзюбом, другому в той час роздирати живота, а третьому сторожувати в повітрі, чи не йде звідки небезпека.

Та в одному йому не пощастила доля—дала м'який, лагідний характер і за це насамперед він платив багатьма дарами гір, лісів і рік: твердіші й нахабні товариші вихвачували в його очах і спід самого дзюба найсмачніші шматки споживи.

В другій половині зими завжди чується подих весни: починає бурлити кров, хочеться кохання, вірної дружини, затишного кубельця. Тоді цілими днями котиться по скелях, по лісах закличне любовне каркання, ріжноманітний говір закоханих, боротьба за подруг життя і через той же його спокійний характер брали дружин одважніші, твердіші характером, молодші віком, а він рік-у-рік зоставався одиноким бурлакою.

І тільки на п'ятому році життя доля над ним змилосердилась. Якось навесні по осені, коли вже з кубел повилітали вороненята на самостійне життя, в розщілинах гострих скель він надибав покинуте вороненя—самку. З підбитим крилом, воно не могло летіти й перелякано кричало. Він підійшов до вороненяти, співчутливо каркнув, а воно ще більш зайшлося криком. Тоді спіймав зелену ящірку й нагодував. З того часу вони й не розлучались. Крильце у вороненяти скоро загоїлось і вони всюди літали вдвох за їжею. А в січні місяці, вона без заперечення віддала кохання своєму ратівникові і другові, хоч претендентів було кілька.

О, як він покохав свою дружину.

Правда. вона ще дуже молода, в неї навіть добре ли заїди, але ж вона така непередавано хороша в с ності стану, кольору очей і пір'я, в співучості голосу до нього, старого бурлаки.

На початку лютого він почав будувати собі ку сокій горі вибрав найвище дерево, таке високе, що на нього вилетіла молода дружина, то їй було стра

Невдаха, що дев'ять років мав пристановище так хату збудував замашну, на півтора метри завши метра заввишки, Низ виклав з товстого міцного хм ну трохи з тоншого, а внутрішність, що являла фор на чверть метра впоперек і завглибшки, виклав м' ками луба, мохом, травою, що роскопав спід снігу, де саме сидіти, вовною дикої кози. А все кубло так до стовбура й гіляк, що хай яка буря, яка хур скине.

В березні молода дружина поклала чотири зел сірих крапинках яєчок і стала на них сидіти. Те більш кохав її, дбав про неї: носив їсти, вичищ коли вона хотіла політати, погуляти, сам сідав на яй

Сидючи одного разу на яйцях, захоплений щас тою життя, він думав про те, що ніщо не може пору кохання, ніхто не може розлучити їх з пари. Заколи дужними думками, сотав мрії про те, як вони будут вати своїх діток, як він їх буде вчити літати, а пот вати кращу їжу—і забув за все. І враз, над самою одчайдушний крик дружини—схопився, щоб виставити на захист дружини, але ворога ніякого не було. Н дивись на дружину, що, сівши на яйця, кричала ще, глянути долі. Крикнув лячно: вгорі повно людей, т що він їх бачив тільки кілька разів, коли одної далеко з товаришажи за споживою. А про цих йшли сюди люде, але не сподівався бачити близько. доволення непрошеними зайдами висловив голосним перед дружиною, що сиділа вже мовчки, і вирішив в гнізді, мо луть. А ви шпилів, скел дерев, здій вожний гал ньому відчу ітивний остр кою навало

І от, з всі воронячі лісі прокоти кий грім. Го ва здрігнул чайний остр рився на па кидали гніз підіймались на дерева, лишали н яйця і летіл чоловіками. кріпився, б страхом і гнізді біля Але коли з громом раз

[illegible] а деякі з громовиць перелетіли зі свистом через [illegible] витоймав і знявся з гнізда. Молода дружина лиши[illegible] Щільно притулившись до чотирьох яєчок, вона боро[illegible] своїм тілом від усякої несподіванки. Він же, кру[illegible] нею, карканням своїм підбадьорував і підтримував. [illegible] дерев і скель багато вже літало сусідів і знайомих, [illegible] починали з'єднуватися в отари, скаржитись одне [illegible] нещастя і здіймати спільний протест.

[illegible] час і внизу, між людьми, робилось щось неймо[illegible] падали без диху, люде єнчили, стогнали, слали [illegible] прокляття тим, хто їх сюди привів. Грім що-раз [illegible] у повітря [illegible] і вива[illegible] віко[illegible]

[illegible] йому зда[illegible] розверз[illegible] той верше[illegible] було його [illegible] й дружи[illegible] громом і все [illegible] дерева, [illegible] — ле[illegible] смердю[illegible] землю. І [illegible] дружини [illegible]

[illegible] кар-кар.— [illegible] за гніз[illegible] вдарило [illegible] і страх [illegible] кохання [illegible] угору, [illegible] серед [illegible] дня [illegible] чорне від [illegible]

[illegible] уже ве[illegible] пекло по[illegible] вщухати. [illegible] страх [illegible] гарматно[illegible] врешті на[illegible] перейшов [illegible] була не[illegible] багатьох [illegible] сусідів, [illegible] їсти і [illegible] вже роз[illegible] запахи люд[illegible] і трупу.

[illegible] спускались [illegible] дерев і [illegible] цілоденного [illegible] котання бо[illegible] тіло. А [illegible] звідти [illegible] людей між [illegible] поменшав, ста[illegible] нижче. [illegible] так при[illegible] в носи— [illegible] невитриму[illegible] на трупи, [illegible] дзьобали і [illegible] підійма[illegible] дерева і [illegible] само ро[illegible] сдвижні, а [illegible] в цьому цілком, що небезпеки від людей нема, [illegible] униз і брались серйозно за роздовбування трупів. [illegible] мов неприкаяні і не боронили своїх людей. [illegible] за всі нещастя дня і, затамувавши голову, [illegible] вишукувати смачніших кусків.

[illegible] спустився поперед усіх, що-йно втишився бій, тільки не [illegible] думку—швидче побачити, що з дружиною. В тем[illegible] важко шукати її, проте він добре бачив, де лежить [illegible] туди. Вся земля захрясла поламаними дере[illegible] [illegible]ними трупами—от, воно, його зруйноване кубло. [illegible] кар-кар!—З боку біля гнізда тільки одне крило. [illegible] помилився, це не його кубло, не з його дружини [illegible] не вірити самому собі. Ка-кар-кар?—боязко й [illegible] кликав дружину—у відповідь тільки переможений насичений крик воронів з трупів. Зривався на крила, літав над воронами, кликав, гукав, просив—багато відгуків, багато голосів, а хіба він не впізнав би з одного маленького згуку в найбільшій отарі голосу своєї дружини?

Так літав до ранку, поки стало світати. Тоді вернувся назад до зруйнованого гнізда,—там теж однісеньке крило: брав його дзюбом, пробував, перевертав, клав, потім розгорнув зовсім кубло, обшукав, ще раз вернувся до крила—хіба він не знає, яке крило в його любої дружини—і закаркав: дико й пронизливо. Ніхто на те не обізвався співчутливо—не дивина. Посирочених чоловіків і жінок що-раз виявлялось більше, по лісі тільки й чути, що їх одчайдушний крик.

Ще два дні після того він літав—на третій заспокоївся. То певно з його дружини лишилось одне крило. І його жаль почав перетворюватись у великий гнів на тих, що зруйнували гніздо, забили дружину і самі тепер падлом валяються на землі. Сидів біля крила дружини і враз стрибнув на найближчого трупа, що вважав його за винуватця свого горя, і люто почав довбати в голову. А як роздовбав голову, щоб зігнати злість, відчув, що три дні зовсім не їв, став затамовувати свій голод. Наситившись, почав вишукувати смачніші місця, а натрапивши на очі, визнав, що це найсмачніша спожива в людині. Тоді перескочив на другого трупа і видовбав у нього очі, на третього—теж, а коли скочив на четвертого—той заворушився. Зразу одлетів — хто їх знає, а потім підскочив просто до голови і хоч труп хрипів і звивався, за два вдари видовбав двоє очей. Повз нього йшли люде і він навмисне демонстративно смакував видовбані очі,—що люде йому зроблять. Люде пішли геть і цим показали воронові байдужість до тих, що лежать на землі.

Упиваючись жагою помсти, крови й трупу, він ніби забував про своє горе, принаймні, все рідше навідувався до крила дружини. Зате все більше накидався на тих недобитих, що ще ворушились. Невимовну радість перемоги давали вони йому, бо вони—ворушились, а зробити нічого не могли. З якою лютою насолодою він патрошив ще живих людей, швидко запримітили й інші ворони. Непорушні трупи навіть для невибачливих воронячих носів уже смерділи, тому біля ворона поступово стали збиратися більші гуртки, що були ласі на свіжину. Тут були і посирочені вдови й удівці, і старі бурлаки-холостяки, і подружжя, що в них люде зруйнували гнізда. Всі вони ходили й літали за ним, наче за своїм отаманом, і визнавали його перевагу: ніхто з них не міг навіть підступити, не то що вид вбати так очі в живого трупа, як це робив він.

Дні йшли і врешті й він уже не міг знаходити таких трупів—усі поробились непорушні й смердючі. Засмутились ворони, а найбільше отаман—впиватися очами живих людей він тепер не міг. Але вороняча доля, наславши раптом на них

стільки бід, змилостивилась. На п'ятий день знов почало греміти й тріщати по лісі, ламати дерева й трощити скелі, знов побігли люде, тільки назад.

Всі ворони тепер добре розуміли, що людина сама по собі не є небезпечна, небезпечніше те, що вивертає дерева й землю, що повбивало їхніх рідних, що й людей кладе трупом непорушним. Вони сміливо тепер літали між людьми, а ще підбадьорені одвагою отамана, а біля нього трималися великою отарою, що-йно яка людина падала вбита, зараз же сідали з карканням на неї.

На цей раз можна було живитись свіжиною тільки в день. Ті люде, що п'ять день тому втікали, прийшли другого дня, стали збирати трупів і ховати в землю. Два дні збирали й ховали, два дні ще можна було живитись, хоч і не свіжиною. На третій день трупів стало зовсім мало і то розруйновані, зовсім згнилі. До цих трупів злітались цілі отари, билися за право вихватити шматочок.

Отамана пропускали без суперечок, коч і велика отара обсяде трупа. Розмістившись поблизу, на деревах і скелах, чекали жадібні, поки він насититься досить і не відлетить геть. Тоді з диким карканням кидались на залишені недоїдки. Тільки йому й самому не подобалась ця страва. Він звик до свіжих трупів, до ясних прозорих очей.

В далені чути громи, удари, тріскотняву—там є свіжа спожива. Отже, туди.

— Кар-кар-кар-кар! — скомандував отаман і вся отара безпритульних, посирочених, старих бурлаків, об'єднаних міцно його орудою, рушила туди.

Спочатку він мстився за дружину, тепер що-день, що-година — свіжий труп, солодкі очі, запах крови, тягнули його за собою. Від горя, від гніву, від крови очі його набрякли і зробилися червоні.

Що-день війна відходила далі від насижених скель і дерев, від спредковічної батьківщини, а за бойовищем і він з отарою йшов услід. То нічого, що був степ — там була батьківщина, де бойовище,

Отаман такої споживи не любив. Отаман в та… смутний і страшний. В такі дні він готов був кину… людину, щоб видовбати очі.

Але довгих перервів у боях не було — день… знов одходили, знов бились.

Воронова пам'ять не зберегла в голові часу, … тоді, коли покинули вони свою батьківщину і ввій… в інший—великий, подібний до їхнього, ліс. Тут … ні скель, ні великих воронів, а все якась дрібнота, … їх, утікала.

В цей час люде поробились якісь дивні й нез… тися давно перестали і хоч ти облети весь кра… і поганенького трупа. Натомість зрідка кидали … тварин, що доти людей возили, великі й, після … смачні.

Довелося призвичаюватись до них.

А ще далі великі зборища людей, що ходили … раптом, почали розбиватись на менші гурти, … одинці, десь зникати і за недовгий час людей зов…

Голодні, мусіли, як і в себе колись на батьків… споживи по лісі. За цим і звички старі пригадува… лись: з безпритульної, розгульної отари виділялись … жились, билися за дружин, мостили гнізда, осі… життя. Чужа країна й ліс ставали другою батьків…

Один отаман не приставав до того, та неве… одважних розбишак, кому не хватало дружин, … свіжу кров, біле м'ясо, блискучі очі. Мирне … одруження, знов нагадали йому дружину і його … туга.

Найпершу дружину тепер він міг узяти з … байдуже було: перед очима стояла вона, перша … кохана, молода, неповоротня.

Вірна ватага кидалась на пташок, ягнят, … йому найкращі шматки—їжа була, мов трава.

Вилітав на високе дерево і сидів — без ба… бажання їжі. Так на одному дереві по дню-два … довкола, кликала, … вався.

Не докликав… лась зграя, розб… на вершечку най… вже не перелітав … сосна нагадувала … його кубло з дру…

Почала непо… лими днями дов… поміж перами, ви… дав, а її не ме… шало.

Колись наче … одного шматка, зр… ланий, кострубатий … стились і висіли, … настовбурчилось і … гострий, мов цвях. … Ще тільки тримав…

Стало байду… що його колись … бов'ю доглядав і …

Нужу надоку… —перестав.

На тілі по… разки.

Близько не … своїх, тільки якась … шечка все крутилась на гіляці нижче, поглядав … і щось цвірінькала.

А одної ночи кігті ослабли й пустили гіляку. … лось і впало на землю.

Тоді враз на його місце вискочила та пташечка … кала голосніше.

Так ішли за війною дні, тижні, місяці. Порою люде ставали на одному місці і не бились, Тоді всі, як є. трупи заховували в землю, а для отари не лишали не тільки свіжини, а й звичайного гнилого трупа. Тоді отара кидалась на ті місця, де люде поховали трупи, розгрібала землю — земля була насипана легенько і тільки зверху—і діставала їжу звідти.

ХАРКІВ

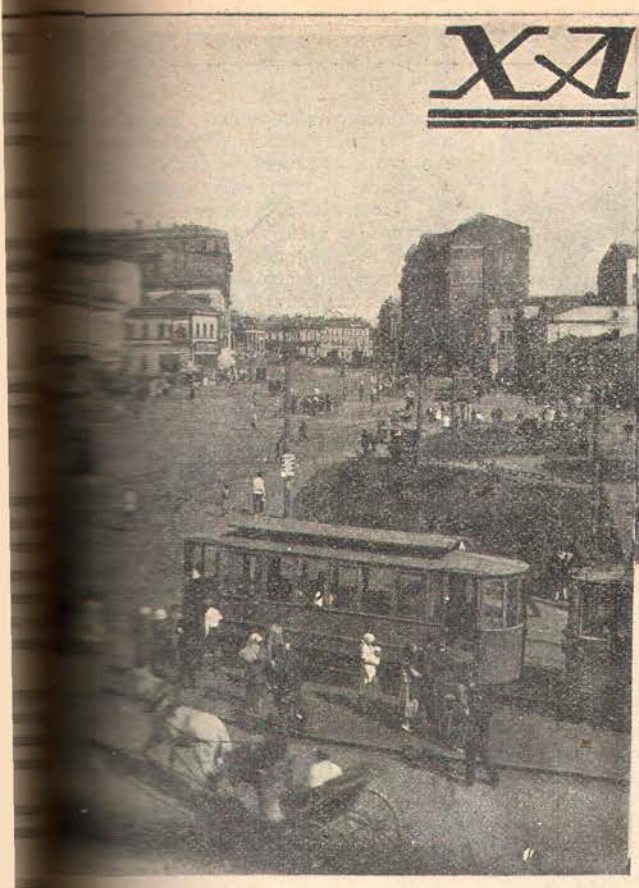

Фото: *А. Орловича*

...В іншому кінці міста вже забудовано нові квартали міста, новими радянськими будинками. На фото: нова вулиця в Харкові

...починається денне життя столиці. Почи-... ота метушня і біганина, сирени автобусів ... і тисячі людей на вулицях, на майданах ... На фото: майдан Р. Люксембург у Харкові

Нарис **Юр. Марика**

...ХАРКІВ прокидається рано. Ледве розвиднилось — ...ревли гудки і тоді трамваями їдуть лише робіт-... на заводи на підприємства.

...ній тиші сонних примружених вулиць трамвай ... несе робочих на околиці, з одного кінця сто-... Несе до далеких задимлених заводів.

... прокидається Харків робітничий.

... міста прокидається пізно і коли підходить час ... установах — можна бачити, скільки людей занято ... наркоматах, та інших установах. І тоді почи-... життя столиці. Починається ота метушня ... сирени автобусів і авто і тисячі людей на ...

... спостережливий мешканець столиці—завжди від-... відну систему оцій метушні.

... особливо відчувається, яка сила в ньому ... такої кількости мешканців Харків замале ... він увесь час добудовується, будується.

... міста — з рівними вулицямм, високими кам'я-... рівними тротуарами, чистими скверами.

... Харків давній.

... росте нове місто.

... — де підіймає вгору свої поверхи в риштуванні ... Держпромисловости — величезна площа забу-... новими будинками.

... цеглу, граніт — провадиться підготовча ро-... кілька років виростуть там десятки нових ... кам'яниць і кілька нових вулиць з новими ... й скверами.

... кінці міста, вже забудовано новими радян-... будівлями цілі квартали. Нові квартали нових ... нових людей.

Чепурні, нові будинки, квартали.

А там ближче до заводів — цілі робітничі селища чепурних будинків, вулиць.

Там свій робітничий центр зі своїм життям.

Харків столиця, центр. Бучне місто, де б'ється пульс усієї республіки, куди сходяться шляхи будівництва Радянської України.

Через те стільки приїздить сюди людей із всієї України і Союзу.

Десятки потягів, що приходять що-дня на Харківські вокзали, привозять з далеких закутків країни людей.

Ось з дверей вокзалу виходить група дядьків з саквами. Озираються здивовано, приглядаються. Міліціонер дає їм справки, росповідає, як доїхати до центру.

Приїхали до Всеукраїнського старости Г. І. Петровського. Приїхали здалека.

Шумний Харків що-дня відбудовується.

Столиця оточена своїми заводами й фабриками—цілим садком —димарів.

..Центр міста — з рівними вулицями, високими будівлями, чистенькими скверами. На фото: сквер на Театральному майдані в Харкові. Далі будинок Держдрами

Води!!

Нарис **М. Степанюка**

ПОЧАЛА прибуваги вода. Дністер погнав свої мутні хвилі на беріг. Чверть аршина, аршин—крок за кроком заливає мутна, пінява хвиля береги. Вже звідкілясь здалеку при-

ніс Дністер якісь стовпи, до
на. Все це губить на березі,
стрімко підхоплює і знову
Десь у горі вже поза
Раз на літо стрімкий Д
лютує. Це десь там на К
сніги, десь випали дощі. В
дільському почало заливати
поволеньки наступала—люде
сатися на човнах. Вулиця мов
Рятувати від повіди, зорганіз
яльні загони, невпинно прац
ні команди, мешканців з б
возили човнами.
Там десь здалеку шумить
Глухо й тривожно гуде.
Дністер, звичайно, не
швидко жене мутну свою воду

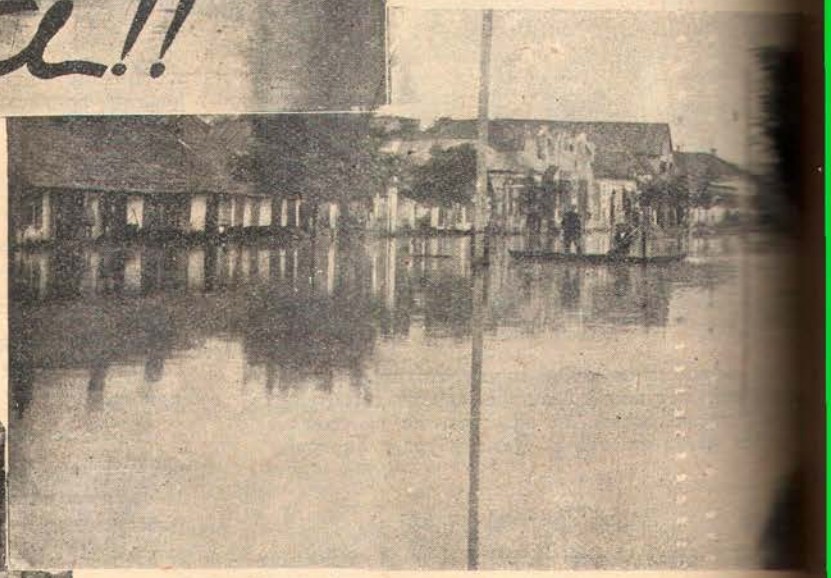

Вгорі—Вартові човни на вулицях Могилів-Подільськ
Нижче—Вода прибуває

рабські гори. Коли ж з Карпат ідуть сніги або в Східній
велика повідь, Дністер рветься до берегів, ще більш мутн
до низу з якимось тривожним шумом. Що-року Дністер р
йому на поміч ідуть подільські малі річки, що влітку
пити курки, а при повіді легко хату зносять.
Цього року з 2-го вересня Дністер збільшив свої во
ніс в невідому далечінь
хат, покрівлі і навіть
ладдя з якихось змитих
ними водами сел...

З третього вересня
острова почала наступ
на сусідні села.
Коли б не енергій
урядових установ, Дніст
мав люду, потопленого
його водою надбережн
Уночі 3-го вересня
ми повивозили мешкан
динків. Кілька вулиць
було зовсім.
Уночі світ електрич
рів на затоплених вул
тиші, довгими смугами
воду... Збитки ще не
Дністер знов скотив
регів в своє річище
насоси, що викачують
мешкань у льохах, нага
велику повідь.

Чи не повернутися?

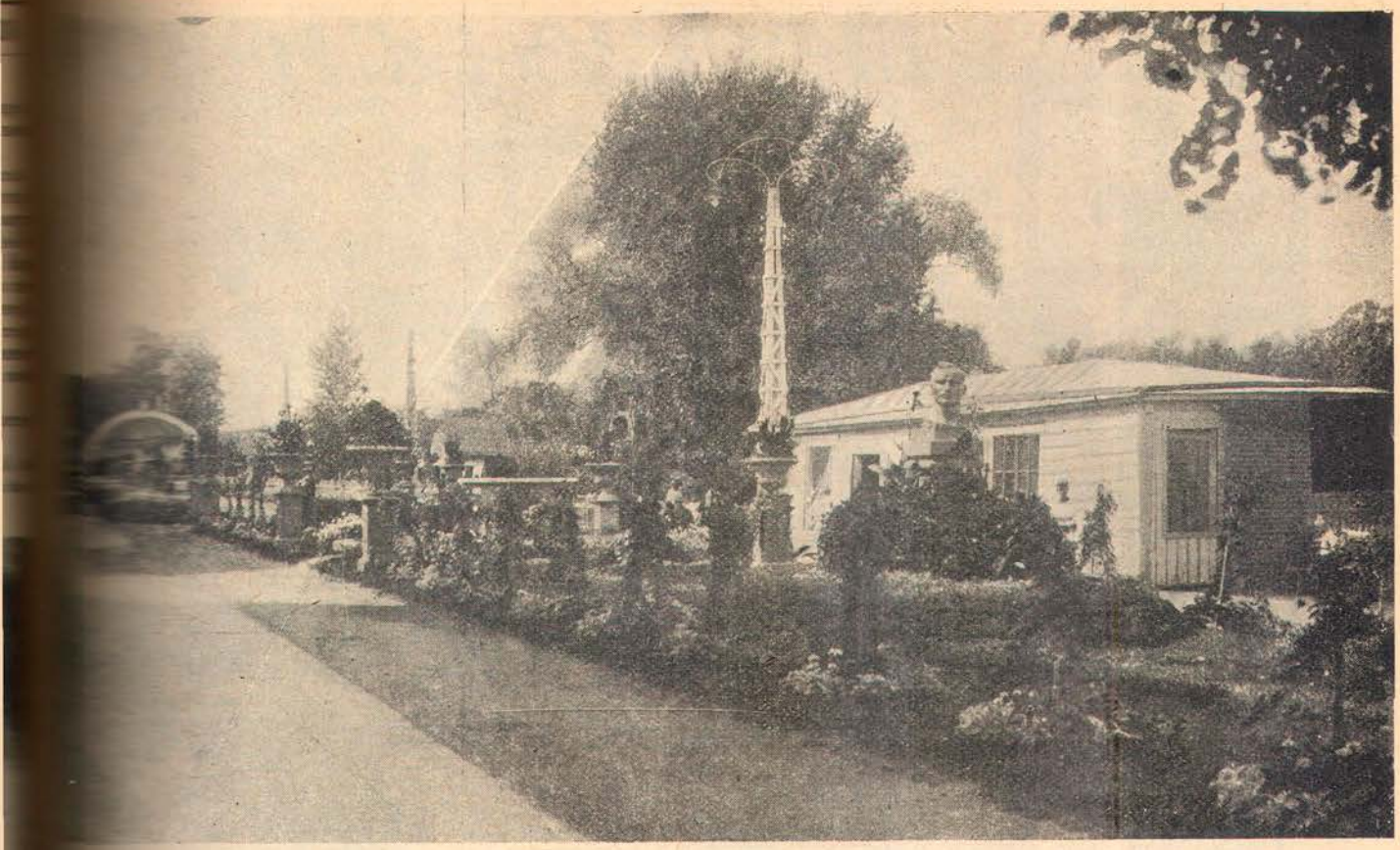

Алея т. Артема в будинку відпочинку біля Слав'янського

Нарис **РЕМОНТ РОБІТНИКІВ ДОНБАСУ** Решетнікова

Жовтнева Революція стерла літери старої назви „Святогірського манастиря і написала на червоному [illegible] Всеукраїнський Будинок відпочинку імени тов. Ар[illegible] На арці висить шахтарська лямпочка.

[illegible] минуло вже п'ять років, як з ініціятиви професі[illegible] і партійних організацій тут організовано один з най[illegible] на Україні будинків відпочинку.

[illegible] манахів і будинки для приїжджих перероблено на [illegible] для робітни[illegible] відпочивають, [illegible] — на театри і [illegible]

[illegible]ліонна армія [illegible]ого пролета[illegible] Донбасу, що ви[illegible] важку фізичну [illegible] на копальнях у [illegible] і заводах, уже [illegible] відновлює тут [illegible]ровля і наби[illegible] енергії.

В 1924 році число [illegible] досягає 800 і, на[illegible] в 1925 році число [illegible] досягло рекорд[illegible] цифри 1100 ліжок.

В цім же році бу[illegible] відпочинку пере[illegible]ться з губерні[illegible] на „Перший [illegible]раїнський" і стає [illegible] ремонтним [illegible] робітників [illegible]

З кліматичного і [illegible]ічного погляду [illegible] „Святі Гори" [illegible] від кращих курортів СРСР. Це підтверджується кіль[illegible] атмосферних опадів, що випадають за рік.

[illegible] територію будинку відпочинку імени тов. Артема за [illegible]ними умовами можна поділити на чотири зони: гірну, [illegible], лісову і прибережну.

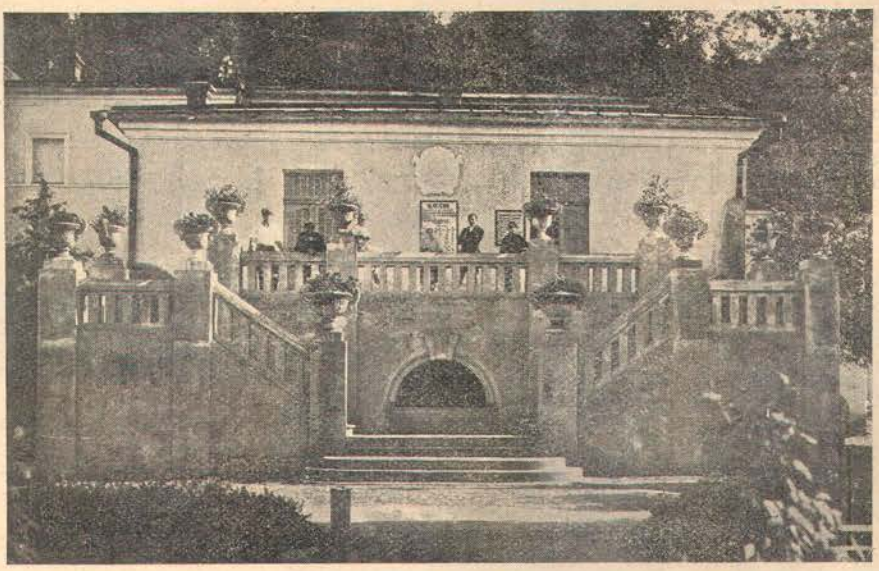

Вхід до одного з корпусів будинку відпочинку ім. т. Артема

Кожна з цих зон має свої особливості. Гірна зона лежить на 56 сажнів вище від рівня моря і відзначається малим процентом вогкости повітря, значною інсоляцією і більш розрідженим повітрям.

Робітники з захоруванням жилової системи тут з найбільшим ефектом можуть використати час для відпочинку.

Степова зона відзначається сухим повітрям, цілком захищена від північно-східних вітрів і має рівномірну добову температуру. Робітники з розширенням легенів (підземні робітники, склодуви) найдоцільніше можуть використати для відпочинку степову зону.

За чотири роки через будинок відпочинку пропущено понад 30.000 робітників, переважно гірників, металістів і хеміків Донбасу.

В цьому році цифра робітників збільшується і лише за сезон уже буде пропущено понад 18.000 чол.

При тому бурхливому промисловому зрості, що тепер спостерігається в Донбасі, кадри робітничої сили значно перебільшили не тільки плани Цустраху, а й промислові плани.

Тепер управління будинку відпочинку план цей переглядає і складає його з таким розрахунком, щоб замісць нинішніх 1100 ліжок довести кількість їхню протягом 5 років до 4.000, або при двохтижневому курсі до 8.000 на місяць. Тоді будинок відпочинку зможе пропустити за сезон понад 36.000 чол

ШОВКІВНИЦТВО

Товариство приймає кокони від селянок

Стаття **І. Тригука**

ТРИПІЛЛЯ на Дніпрі належить до найстарших осередків шовківництва на Україні. Вже за часів Петра Могили в Трипіллі та околишніх селах (Верем'ї, Жуківцях, Черняхові) були великі шовківничі господарства, що мали свої „шовкові сади", де росли тисячі шовковиць, свої червоводні, майстерні для розмотування шовкококонів, для пряжі ниток, та ткацькі варстати. Трипільскими шовковими намітками, поясами, плахтами та стьожками наряжалося жіноцтво України, а навіть Польщі, а прекрасні решітки цих виробів можна було бачити на спеціяльній виставці в Кагарлику біля Київа. Минулого року перша шовківнича фабрика в Київі, що була збудована французом Гамбертом у 1769 році, діставала сировину головно з Трипільського шовківничого району.

Про розміри Трипільського шовківництва свідчить, наприклад, факт, що біля 1860 р. в самому Трипіллі був спеціяльний „шовковий сад", де було 1300 шовковиць. Назва саду залишилася до сьогодні, але дерев у ньому дуже мало. В сімдесятих роках минулого віку шовківниче господарство в Трипіллі перейшло до рук спекулянтів, а вони перевели його в нівець, але ж замилування до шовків-

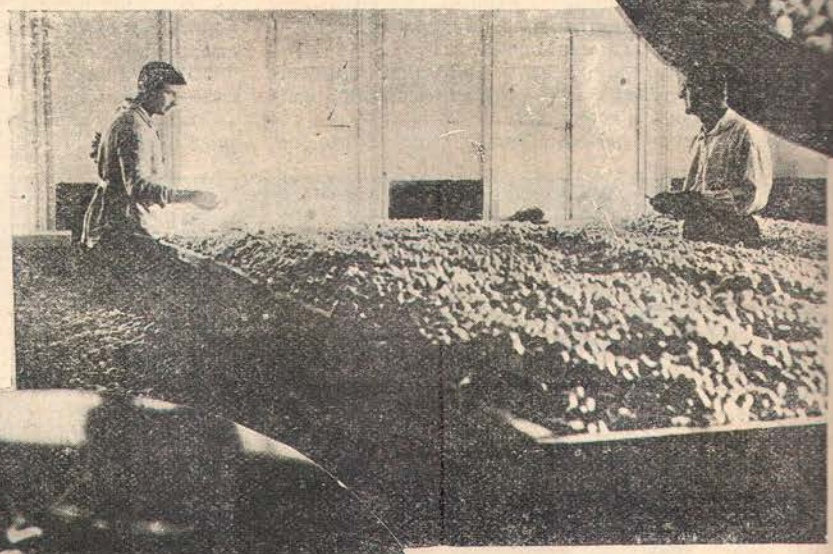

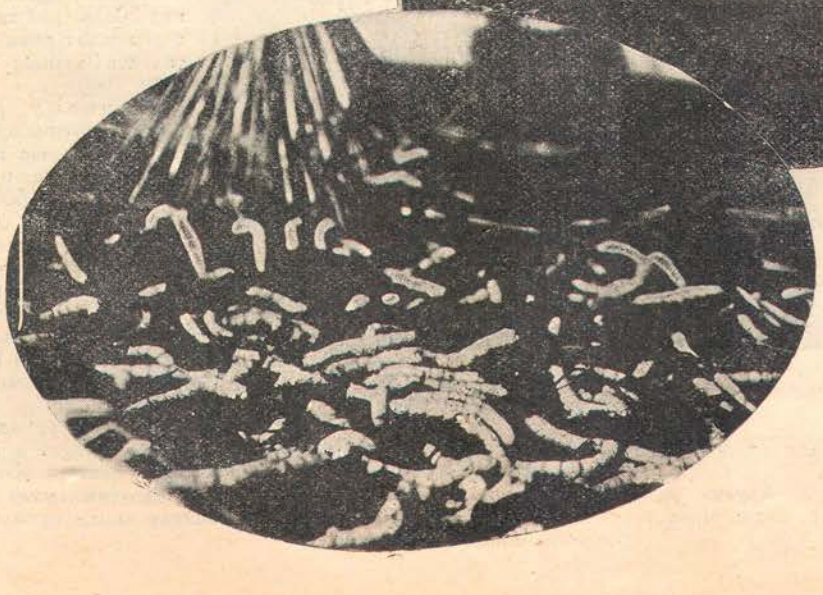

Сортування коконів для відправки до Москви. Ліворуч—шовкопрядка на 4-му тижні

роботи в полі не так багато. Зате ви... бо дає кожній сім'ї пересічно карбов... прибутку.

Економічний бік шовківництва в... вчений, особливо про давнішні ча... зібрати. Про останні два десятиліття ... відомо, що річна трудова продукц... досягала 2.500 кіло на суму біля 2.5... вона виносила вже 6.000 кіло, на су... Всю сировину скуповували приватні ...

Практична лекція по шовківництву в школі. Вчитель І. Терпило з учнями наставляють соломяні крутілі, що на них завиваються шовкопрядки в кокони

Москви, а частину за кордон. Невеличку частину переробляло місцеве населеиня примітивним способом на вищезгадані намітки, плахти, та стьожки. Центром ткацького шовківничого промислу було містечко Кагарлик, де й зараз є кілька добрих ткачів, що від свого промислу так і звуться шовкунами.

Війна та революція припинили розвиток шо- слу в Трипільщині. Відродження його почииається сної ініціятиви місцевого нвселення. Цікаве при організації шовківництва взялося населення коле- З ініціятиви місцевого учителя І. Терпила, що ництво на спеціяльних курсах при досвідній ції в Гумані, зорганізовалося товариство шовко- кими коштами від членських внесків, з незначо Обухівського Райземуправління та Київського проробило за останні три роки величезну

товариство дало тільки 500 кілограмів шовкококо- 800 кіло, в 1926 році вже 1100 кіло, а в цьому кіло продукції. Зараз товариство має тільки чином бідняків. Свою продукцію товариство ництвом Київського сільгоспмузею Московському реалізацію товариство отримує в цьому році так що вже матиме матеріяльну базу для свого

ства полягає в тому, що воно постачає всім шов- грену (безплатно), влаштовує інструкторські посередничить у збуті продукції, сортує кокони товариство намічає широку діяльність по втя- водів у члени т-ва, дальше воно хоче органі- майстерню по розмотці шовку, свою власну пря- Товариство дбає про те, щоб місцевій школі ухил шовківничий, одним словом товариство хоче не лише центром шовководства але й центром промислу у широкому маштабі. Земельні органи відпустили товариству частину яру з колишньої поміщицької садиби для розведення „шовкового саду". Товариство власним коштом цей яр спланувало, поробило тераси, але йому не вистачає коштів на посадку дерев, огорожу та на утримання сторожа.

В цьому саді має бути засаджено б ля 15 тис. дерев і це буде базою для поширення річної продукції шовкококонів до 15.000 кілограмів і більше. Сільгоспмузей у Києві ніби-то робить заходи перед московським шовкотрестом та Московською Центральною Шовкостанцією про прийняття голови Трипільського Товариства І. Терпіла на інструкторські курси по шовківництву, щоб він як спеціяліст міг дальше поширювати трипільське шовківництво.

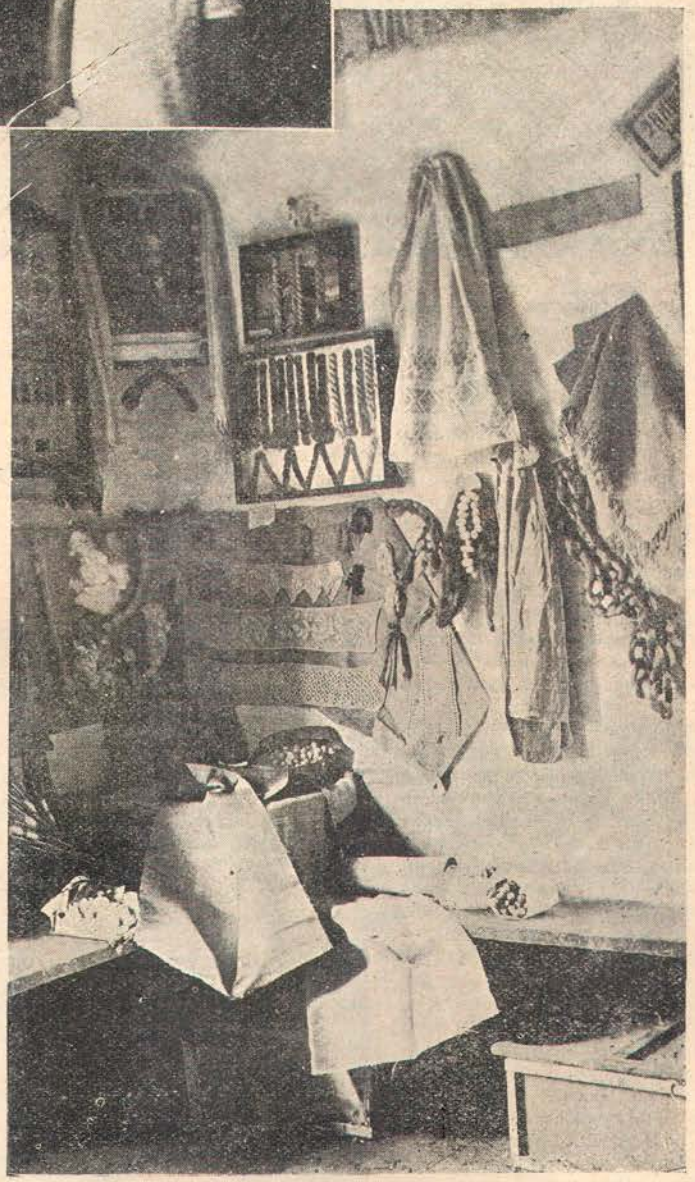

Хатні речі зроблені з шовку в кустарний спосіб

Перспективи розвитку цього промислу на Трипільщині безперечно заслуговують на пильну увагу як збоку місцевих, так і з боку центральних державних органів влади.

Ліворуч—жертовник у Копані. Косі брови страховища з вишк'реними зубами змушують думати про азіятський в... скульптора. Руки бога вказують на серце – звичайна позиція Будди на індуських статуях. Праворуч—руїни палацу пр... в Ухмалі. Звертає на себе увагу архітектурний мотив—як здогадуються — стилізованої голови слона (слонів в Амер... бувало). П'ять цих слонових масок зроблено в центрі, і по п'ять з обох боків. На бічних масках добре видно хобот... носи. Обидві ілюстрації зроблено з малюнк в худ. Кетервуда

ВТРАЧЕНА КУЛЬТУРА МАЙЯ

НА ПІВОСТРОВІ Юкатані, в Центральній Америці, біля сотні років тому знайдено руїни великих міст, що вражають багатством своєї архітектури.

Значна віддаль Юкатану від культурних центрів стала в великій перешкоді науковому дослідові цих поруйнованих міст. Археологічні експедиції европейських учених за стародавньою звичкою все брали курс незмінно на Ніл та на Месопотамію. І лише за останні роки втрачена культура народу Майя почала скупчувати на собі глибшу цікавість европейської науки.

Пам'ятники давньої культури в Центральній Америці залишилися від Ацтеків, Інка і Майя. До недавна вважалося, що вони—двадцятип'ятивікової старовини. Але ось експедиція під керовництвом мексиканського вченого, д-ра Мануеля Гаміо, п'ять років тому знаходить у мексиканській долині під грубим шаром лави з вулкану Хтлі руїни міста, і цьому місту европейські археологи визнають віку 7.000 років. Так культура Центральної Америки стає поруч культур Єгіпту та Асиро-Вавилонії.

Крім відкритого д-ром Гаміо, всі інші міста—не такі старі. Зокрема, найцікавіші з них, юкатанські міста народу Майя, побудовано десь перед початком христіянської доби.

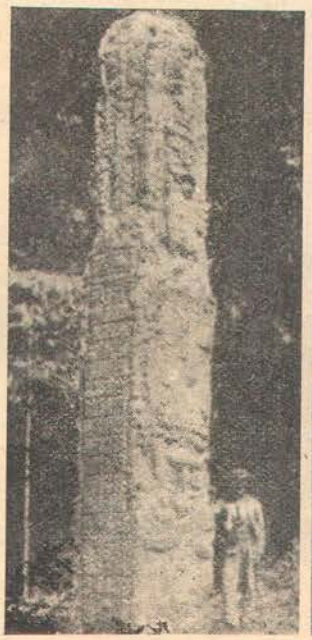

Ліворуч—обеліск із Квірігви, з монгольським обличчям, маскою слона внизу та великим гієрогліфічним написом. Праворуч—обеліск із Копані, з фігурою в позі Будди

Батьківщиною Майя був південний схід Гватемали, ... токою Гондураса (Антильське море) і неперехідним ... бар'єром С'єрра Мадре. Тут на тісній території, рівній ... ній Бельгії, Майя й по... низку міст,от як Квірігва, ... Іхкун, Паленк і ін. Пла... одноманітний: посередині ... тенському насипаному го... пірамідальний храм, а ... нього росташовувалося ... публічними майданами, ... ними високими обелі... жертовниками, вкритими ... ним чудернацьким різьб... загадковими гієрогліфами. ... ки були на два й на три ... подекуди навіть чотир... хові. Архітектура храмів ... ків свідчить, що вже на ... християнської доби Майя ... в и с о к о г о культурного ... Справді, з записів на пам'... можна констатувати, що ... було три календарі, побу... на зримому русі сонця, ... планети Венери. З порів... трьох календарів Майя ... ли рік на 365 днів, з по... аналогічною нашій систе... косного року; це свідчить ... їхні поглиблені знання ... номії і аритметиці. За... нагромаджувалися через ... ність, через десятки тис... гліфів, що тільки дуже ... мало нагадують єгіпетськ... ські. На жаль, за повідо...

цієї справи, д-ра Герберта Дж. Спіндена, досі з багатства гієрогліфів Майя розшифровано тільки близько Свій добробут Майя збудували на культурі дикої рос- що зустрічається тільки на високих рівнинах Мексики, і їхнім доглядом перетворилася в корисну всьому люд- кукурудзу. Пам'ятники культури Майя вражають не тільки та артистичним ви- м, а й надзвичайною різноманітністю стилів, що будувати гіпотези позаземні впливи. Напри- у м'сті Іцамалі на міс- мурі знайдено голову 8 дюймів завишки! завширшки, голову на- семітського типу, можли- фінікійського. На обелі- в Квірігві голова вже ського типу, на обе- в Копані лице має буд- форму і руки складено так, як на статуях Будди Трапляються також фі- європейського типу — з рними рисами обличчя, ними кашкетами та ко- сукнями, як у шот- Ці європейські фігури у безпосеред звязкові з легендою про Вотана, одного з чних героїв, що прибув людьми, одягненими з моря; ці зайди часто за море, „на схід Як відомо, Вотан чи — це бог стародавніх Скан- що мусіли відкрити Америку значно раніш од Ко- і що могли в деякій мірі змішатися з Майя.

Барельєф і фреска з Паленка. На барельєфі — Бог Тецкалінока, Аполон народу Майя. Праворуч—ватажок, що виряжається в похід. І бог і ватажок одягнені в короткі сукні, як шотландці

От ця блискуча культура раптом уривається. Це трапи- близько 600 року христ. ери, коли Майя покинули свої міста і подалися на північ Юкатану, до моря. Іхня повна таємниця, не роз'яснена і досі. Писано в цій про навалу чужоземців, про горожанські війни; але ці не можуть пояснити раптовости і загальности втечі. найбільш імовірною є остання гіпотеза—про жовту лихо- від комара, відомого під назвою „стеґомії". Здогад цей якої міри стверджують три манускрипти, що збереглися три!) від варварського нищення їх еспанськими заво- ми. Там серед гієрогліфів уміщено декілька малюнків горих Майя, що блюють кров'ю, і кондорів, що вичікують близьку здобич. „Стеґомія", на відміну від „анофелеса", ного комара, — комар, можна сказати, „свійський", бо кладе свої яєчка не в гнилі болота, а в чисті резервуари води для господарських потреб. Майя, що кохалися в городництві та садівництві, збирали воду криничок у великі цистерни, будовані здебільшого на дворі біля будинків, а часто й у самих будинках. „Стеґомія", вибравшись із гирла Амазонки, берегом Атлантицького океану та Антильського моря при кінці шостого віку дісталася до міст Майя, де й знайшла собі дуже сприятливі умови для розмноження. Нещасний народ хліборобів і митців не мав, очевидно, доста глибоких знань у медицині і тому мусів чим швидче покидати свої роскішні міста, сповнені тепер десятків тисяч смердючих трупів. Буйна тропічна рослинність протягом віків густо вкрила ці мовчазні кладовища, аж поки американський капіталізм не почав розчищати дівичні гаї під культуру бананового дерева.

А Майя знайшлися на півночі Юкатану, за 600 кілометрів од попереднього осідку. Нові їхні міста в десятому віці —Ухмал, Майяпан, Чічен-Іца і багато інших — знову почали суперництво в будівництві храмів і палаців. Але, на нещастя, Майя опинилися в близькому сусідстві з войовничими мексиканськими племенами. В 1195 році, коли сталася у Майя соціяльна революція, роспочалася горожанська війна з інтервенцією Тольтеків. Війна затяглася на довгий період; повсякчас відбувалися наскоки чужоземців і культура Майя почала занепадати. А в 1519 році прийшли еспанці і люто понищили й те, що ще залишалося.

Проте, в своїй агонії, Майя ще раз спробували утриматись у культурнім житті. Одно з їхніх племен—Іца—повставши проти еспанського ярма, всією своєю масою рушило з півночи Юкатану знову на Південь, в середню Ґватемалу. Там воно збудувало Тайясал, невеличке острівне місто на озері Петен. Тут цивілізація Майя догоріла остаточно, разом зі старими дідами, що свято підтримували традиції раси.

Народ Майя все ж залишився. Він живе в південній Мексиці, в Ґватемалі та Гондурасі і відзначається яскраво виявленими специфічними рисами своєї раси. Живе також і мова Майя, поширена серед 500.000 населення і цілком ізольована серед мов американських індіян? Сучасні Майя—звичайні колоніяльні раби американського капіталізму.

Є. К.

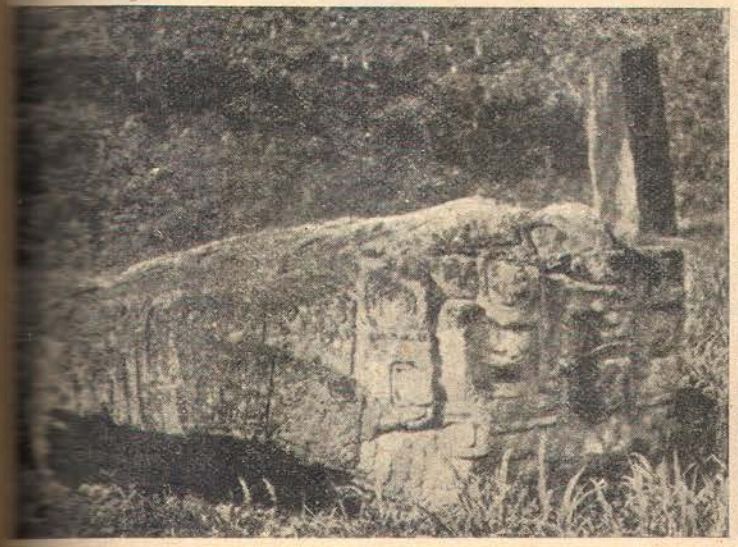

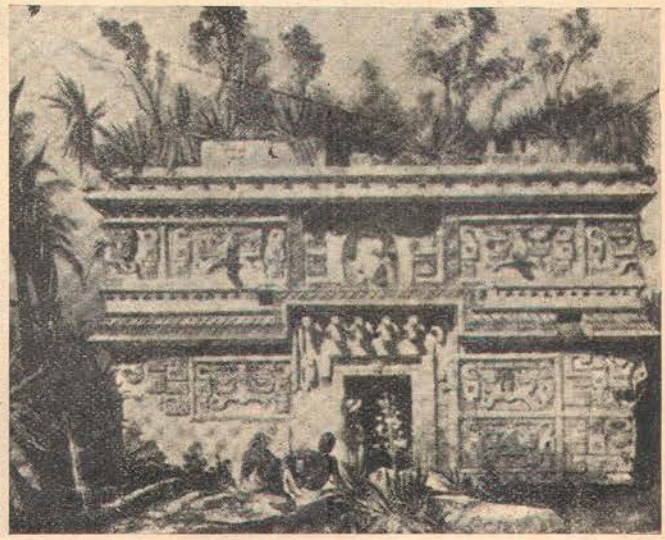

Праворуч—фото з жертовника в околиці Квірігви, вкритого гієрогліфами. Праворуч—каплиця в Чічен-Іца (мал. Кетервуда). Над дверима—як здогадуються—„Космічне яйце", оточене 42-ма промінями. Цей символ змушує думати про вплив Єгіпту й Індії. Видно також сім „слонових" масок

Оповідання

ДИРЕКТОР

Семена Скляренка

ГНАТА ЗАМУЛЬЧЕНКА директор не любив. Чи й міг його хто любити? Сірі, невиразні очі, як от вода болотяна, брови, немов курячі кізяки, кострубаті вуси, не вуси, а трава болотяна, рот великий, м'ясисті, товсті губи коліру цегли та чорні, прокурені, жовті від тютюну зуби...

Знов і це нічого! Мовляв, має чоловік пику собачу, а душа у його, мов у янгола. А інший має обличчя, створене для пестощів та поцілунків, а вдача у нього звіряча.

У Гната Замульченка—ніяких росходжень між зовнішнім і внутрішнім виглядом.

Обличчя гидке—думки гидкі, одіж обшарпана, обірвана,— так само шматками в йому злість та заздрість переплелась, очі не дивляться на вас, а плюються, так і нахабство з його рікою виливається.

...Паганий чоловік.

Цокає в двері. Заходить. Сідає. В зубах цигарка, дим снується павутинням кругом голови. Очі сірі, невиразні, а тут ще, проти світла, видно червоні нитки на них і жовту відтінь.

— Чули?..

— Ні, ще нічого не чув.

— Ого! Всюди вже балакають.

— Не знаю...

Замульченко схиляється над столом, здається, навмисно для того, щоб прочитати, що написано у ваших паперах, і шепоче.

— Війна буде. Он вже Англія від нас відсахнулася. За нею — Америка й Канада, знов Німеччина, Франція. Підуть вони на нас, газами все отруюють, а аеропланів вистріляють... і тоді...

Замульченко позирає на двері, ще тихше шепоче.

— Тоді... більшовикам — кінець. Я — за більшовиків, я за радянську владу, а тільки знаю я, що небагато ще сил ми маємо, ще нам... ой, ой багато треба, щоб з ними зрівнятись. Чув я Ворошилова, так і він казав, що війна неминуче буде. Страшна війна буде!

У директора слабкі нерви, то він боїться за себе, — починає пальцями на столі вигравати „Баядерку".

— О! Баядерка—та-та-та-та-та!

А в голові виграє інше:

— Ой, і падлюка! Ой, і гадюка!

Проте Замульченку це не заважає.

— Знов, кажуть, що населення не будуть чіпати, а тільки комуністів виріжуть. Ви—партейний, то й вас можуть... тее...

Він виразно показує на своїй шиї, як ріжуть, обличчя йому сковує сміх, вії сходяться, а очі крізь вузенькі щілинки., теж сміються прокляті очі... та кругом очей—дрібні, дрібні зморшки.

— Погано тому, хто в партії — продовжує далі. Пока влада—посада є, гроші, а тільки зміна — кінець... Но горлу—ш-и-и-р... і ваших нет...

Директору так кортить зірватись з стільця, взяти горло в свої руки, вп'ятись пальцями в погане його задавити його.

Але він вміє себе стримувати, і тому каже лагідно, кійно.

— Не слухайте, товаришу, дурних балачок і другим переказуйте, щоб з вас не сміялися! Соромно слухати ці! Не годиться!

Спокійно та лагідно говоре. Замульченко встає, іде нати. А коли зачиняє двері, ще на одну хвилину голову, каже...

— Тільки ви партію про те, що я вам казав, не щайте... Бо, коли в партію—одні неприємності...

За вікном Хрещатик, вище—немов у люстро, в зирає сонце, а ще вище —золота голова лаври і радіо-і не взнати, що вище, чи лавра, чи радіо-щогли?..

* * *

День, другий, третій... понеділок, вівторок, середа... Франція, Канада—це одно! Що-разу тут все інакше! помер відомий вчений і трамвай біля Дніпра перек Сьогодні—Англія нам ноту подала, і ходили лави роб з прапорами містом, а завтра—може гірше буде, може

А в Замульченка — все однаково. Вчора війна, сьог війна... і завтра—війна...

Через те ж, що війни не було, нема і не буде, — цьому—гидота, підлість, свинство...

День від дня не ліпше... Ще одно велике непороз трапилось.

Мушу пояснити:

Юрій Олександрович—директор установи, установа— ками торгує, Замульченко—спец-бухгалтер.

Заходе він... щулить свої очі, починає..

— До вас, товаришу, на хлилинку... Як справа пусткою? Коли мені дасте?..

Щоб відчепитись, рубає, а ие каже, директор:

— Кожен написав, коли хоче взяти відпустку. Пого питання з місцькомом... тоді оповістять...

Каже це так, щоб швидче відчепитись, бо знає, що Замульченко розмову про Англію, про Америку, про Пильно на директора поглядав Замульченко, немов вдарити його чи ні, аж м'язи напинаються. А далі низько ляється над столом...

— У вас інтимна ва! Не будете ритись?

Я звик справи мати галтерами...— відав директор.

О, ні, зовсім інше! те... Як життєве діло. галтерія, то й— гроші...

— Може

— Ні...

Червоніє личчя бичаче, воніють очі, важко дихає льченко...

— У вас поганий виглад не сухоти?

— Але не лікар?

— Ні, ло того ще У мене з шк —погано. кажуть, язва! і мені треба ватись! Треба.

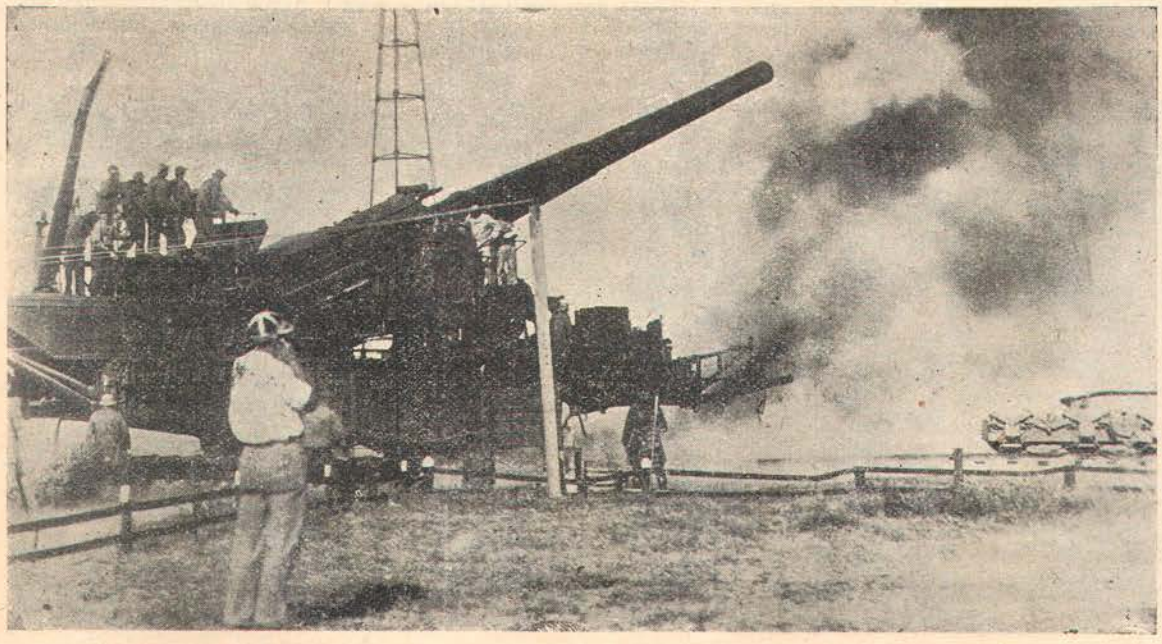

Гармата берегової охорони, встановлена на форту Мак Артур в Каліфорнії. Гармата пересувається по рейках і її можна пересунути на яке завгодно місце дуже швидко. Спроби гармати тривали 2 дні і було випущено 24 набоя (14 дюймових). З фото видно як розброюються імперіялісти

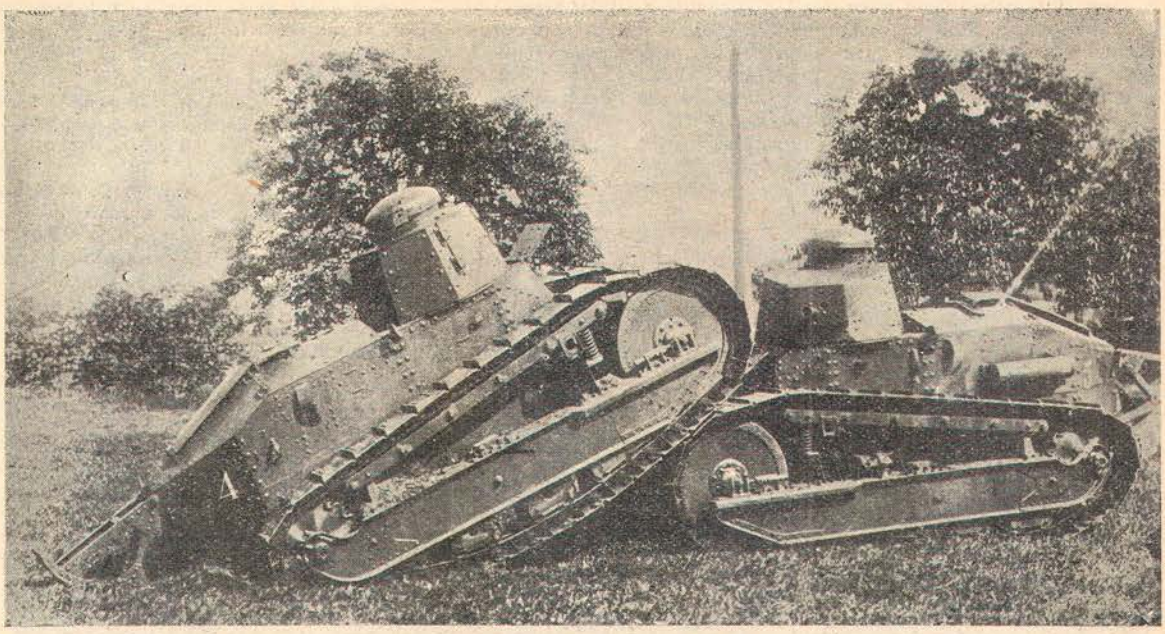

Танкові бої (Штат Ню-Йорк). Маневри танків біля Мілеровських полів і форту Вадсворт. На фото показано, як один танк наїжджає на другий і тим виводить останнього зі строю

— Я хочу зро[illegible] справу... [illegible] буде! Сьогод[illegible]мо, а зав[illegible] ні! Час [illegible] що... І вам [illegible] не заважало [illegible] тисячі [illegible] мати... [illegible] одержали [illegible] книг... Ціни [illegible] тверді, вище [illegible] продаси. А [illegible] втроє [illegible] дасть! У [illegible] знайомий [illegible]. Коли [illegible] ваша—давай[illegible] одну партію [illegible] а по якій [illegible] — в кишеню [illegible]. От і [illegible] на лікування! [illegible] зниження [illegible] зробити, то... [illegible] гарантую...

У директора [illegible] нерви, то, ма[illegible] від того в очах [illegible] жовті, зе[illegible] червоні вог[illegible] кортить йому [illegible] з столу важ[illegible] залізний прес і вдарити ним по лисій голові Замульченка [illegible] щоб вона, як оріх роскололась. Але він уміє себе стриму[illegible] тому каже так лагідно, спокійно...

— Ви ще можете працювати тиждень, а тоді вам дадуть [illegible]... зовсім. Таким, як ви,—не місце в нашій установі... [illegible] гадюко, к...

І лається директор так, як візники тоді, коли на вулиці [illegible], а пасажирів нема... і грошей нема...

Замульченко вибігає з кімнати.

Може день-другий проминув непомітно. Хоча весна рання, [illegible] проте — дощі що-ранку, що-ночі, що-дня. І над містом не [illegible] блакить прозора, не сонечко веселе, не хмаринки[illegible] роскидано по небі, а сірі хмари, кисільні тумани звисли. [illegible] дощі на вулиці, бились дощі сльозами дрібними об [illegible] бляшані дахи, ринвами грали, ревіла вода вулицями, [illegible] вода, недокурками, сірниками та піною граючи, і збігала [illegible] Дніпра, щоб його водою напоїти.

В такі дні в установах люде невеселі. Весна — а за вікном [illegible] осінь, замість сонця — туман, замість тепла — холод... [illegible]

І Замульченкові тоскно. Були-б гроші, коли директор такий [illegible]. Ще й сьогодні дзвонить, день і ніч дзвонить у [illegible]

— Таким, як ви,—не місце в нашій установі!..

Чи тут радіти? Що на вулиці, те й в установі, що в уста[illegible], те й на душі...

Тоскно...

Щебече друкарщиця Марися.

— Чвго ви смутні, товаришу?

Мовчить Замульченко.

— Ви на негоду не зважайте...

Щебече Марися й машинка щебече:

— Цок... цок... цок... цок-цок... До тресту... партію книг [illegible]... Сповістіть... Гроші переказом.

Марися далі:

— Ось буде година! Я хочу, щоб ви зі мною поїхали... [illegible] далеко-далеко, за Дніпро, а там—лози... Сонечко... [illegible] гарячий...

— Не поїду!

— Чому ж так. Давно обіцяли, а тепер і не поїду. Не [illegible]? Треба поїхати...

Марися свариться, машинка теж свариться, у Марисі руки [illegible], букви не до ладу лягають...

. . . . . .

А в кімнаті поруч — директор. Суворий, мовчазний... На [illegible] поглядає.

— Немов літа зовсім не буде! Завтра, коли година буде, [illegible] дачу шукати... Спочити треба, аж руки тремтять... В го[illegible]—дзвін. Ще цей, проклятий Замульченко. Ось звільню [illegible]. Очі б його не бачили.

За вікном дощ ходить. Як от мати над мертвими дітьми, кропить дощ дрібно над містом, сльозами кропить.

——

Спекулює небо сонцем. І спекуляція то добра. Занудились люде без сонця, вимучив кожного туман,—тільки визирнуло сонце золотим окрайчиком з-за хмар, люде жменями почали його брати, кожною часткою тіла... Не було, не було сонця, а тут—пий-пий!

Від Київа до станції, до дачі—пів години. На вокзалі—годину сподіватись, на кожному роз'їзді потягу зупинитись. От і вийде, що їхати близько, а загаяти треба цілий день.

Проте—неділя. Всякому відпочинок, і директору також. Вокзалом весело ходити—людей багато. Потяг рушає,—теж весело. Молочарниці, селяне, робітники, студенти...

Потяг радісно так вигукує.

Директор розмовляє.

— Вам далеко?—запитує.

Зелені очі, як у кішки, червоні, нафарбовані губи і білий брилик відповідають.

— Ні! Третя зупинка! На дачу!

— І мені туди.

— Будемо вмісті.

Цікава розмова у директора з зеленими очима, мабуть від того, потяг частіш зупиняється, ні одного семафора не минає, довго на зупинках стоїть.

Далі—дача...

——

— Ви з Київа.

— Так!

— А звуть вас?

— Зіна...

— По батьку?

— Васильовна!

— У вас зелені очі!

— То що?

— Я б вас прозвав зеленоокою кішечкою.

— Так... не можна!

——

Від станції—шлях. Боками—каштани, рясні каштани, а на їх цвіт, як оті свічки великі. Цвіт білий, а верх червоніє. Ще добре після дощу не вистоявся лист, тремтять сльози-роси, сонечком виблискують.

Може роси винні, може винне сонечко, а може таке повітря, а тільки Зіна Васильовна оповідає, немов сповідається. Директор слухає та пильно дивиться на гнучкий стан, привабливі, нафарбовані губи, зазирає в очі, зелені очі, котячі очі... І знає, що гарні, ті очі! Зіна Васильовна має чоловіка, він служить десь у Київі...

— Не кажіть, Зіна Васильовна. Товаришка Зіна, краще!

Товаришка Зіна молода, а він... підтоптаний. До того сварливий. Все не по його, все не так, не до вподоби. Нічого спільного нема. У його—своє, у неї—теж своє. Жили в Київі всю зиму десь біля Думської площі, там дихати нічим, а тепер на літо сюди приїхали. Коли ж чоловік її так багато споживає повітря, що їй нічого нема, нічим зовсім дихати... Може дивно, що ось такі речі вона росповідає чужому чоловікові? Коли-ж у товариша...

— Як вас?—запитує Зіна.

— Юрій...

Так от вона думає, що товариш Юрій гарний чоловік, він чемний, увічливий. Очі у його гарні...

Але коли вони горе відчувають, то як їм радості [illegible] чити, як не бачити поцілунків?

— —

Шкандибало сонце на захід, посковзнулось на [illegible] за лісом, і роскололось, впало! Блакитні плями проб[illegible] сходу, пожежою замандріло на заході,—сонце роск[illegible] пропало.

І так просто кажуть губи (а на їх фарби червоної [illegible] весело кажуть очі, зелені, кошачі очі (в тім їх і краса, [illegible] кошачі).

Час до дому. Чоловік сваритись буде. Ви мене [illegible] до нас зайдемо, вечір прогуляємо...

— А ві[illegible] чого? Не бу[illegible] нощів?

— Ні, [illegible] Ще не тр[illegible] ні коли.

— Ход[illegible] ноока.. кі[illegible] Зіна! — Над [illegible] качки дикі [illegible] шелестять [illegible] Дніпра на [illegible] нуться, хо[illegible] роси на тр[illegible] нами лягають[illegible] ють трави, в[illegible] І тільки шл[illegible] ним гадючим [illegible] випинається [illegible] ться. Ще [illegible] боками, сонц[illegible] то свічки [illegible] і червоний [illegible] на їх стухає [illegible] ніє...

— Тільки [illegible] ловіку, то[illegible] Юрій, нічо[illegible] тоді — по[illegible] Чуєте?

— Чую, [illegible] товаришко [illegible] Чом не чут[illegible]

— Кол[illegible] тись буде [illegible] не сперечай[illegible] Навіть, коли [illegible] буде вас—[illegible]

— Мов[illegible] Зіно!

— Спер[illegible] не будете?

— Не бу[illegible]

— Слово[illegible]

— Слово[illegible]

— Так і [illegible]

Минають лі[illegible] вертають пр[illegible] Прямо і[illegible] дуть [illegible] норуч.

МІЖНАРОДНІЙ ЮНАЦЬКИЙ ДЕНЬ В БЕРЛІНІ

Міжнародній Юнацький день в Берліні притяг силу молоди й дорослих робітників. По всьому місту відбувалися походи демонстрантів з прапорами та плакатами, з революційними гаслами за СРСР і проти імперіялістичної війни. На мітингах виступав т. Тельман од німецької компартії, а також представники німецького комсомолу, ВЛКСМ та Ліги комуністичної молоди Анлії. На фото: тов. Тельман промовляє на мітингові

Нижче сонце,—холонуть роси долі шля ом. ліс густіший. Стоять ялини, тремтять, а високі сосни без вітру шелестять гіллям. Шелестить гілля сосноне, бо чує людське горе,—людське горе, таке колюче, як голки сосни. Зіна любить ходити далеко в ліс.

Знов про Юрія. Йому теж смутно. Все життя в установі. Чотири стіни, вікно й телефон. За вікном живуть, телефон дзвонить, а от він, Юрій,—ні, він не живе. Нічого нема особистого, все в установі. І не розуміє він, чому Зіна живе з своїм чоловіком. Коли все так, як вона росповідає, то треба його покинути, треба кого другого знайти.

— Кого ж другого?—запитує Зіна. Не запитує, а плаче і здається Юрію, що на очі її сльози набігають.

— Як кого? Така прекрасна жінка... та у товаришки Зіни, у... Зіни такі очі! За одні тільки очі! Аби захотіла Зіна! Вона собі міліон чоловіків знайде!

— О, ні. Так всі кажуть!

— Я перший! Покиньте його. Зовсім вас не знаю, а про те... згода? Може й справді сосни відчувають людське горе, то й тремтять тому?

— Слово?

— Слово! Слово! Слово!

Ось ліс—там дача. Між ними—шлях. Падають роси.

— —

— Тут і живемо, Юрій Олександровичу. А в нас хтось бо у вікнах—вогники. Знов у карти гуляють.

Зіна Васильовна жваво ступає по східцях, відчиняє двері дачі, гостя пускає до хати. Входе Юрій Олександрович до кімнати. Накурено, надихано, хоч сокиру вішай. Ще й горільчаний дух важкий. Нічого не видно, крім стола, лямпи над ним та людських голів, що над столом схилились.

Зіна Васильовна, як і обіцяла, починає знайомити гостя.

— Чоловік мій...

— Ого-го-го! У мене! Ви... товаришу?

І бачe Юрій перед собою лису голову, бачe кострубаті вуси, сірі очі... бачe Замульченка.

— Ви... до мене?..

Тяжкий горільчаний дух, п'яні очі, сірі погані очі, а кремезною спиною зелені оченята Зіни.

— Ви... до мене... товаришу ди[illegible], у хату? З жінкою моєю [illegible] у лісі плентались, а [illegible] приїхали? Бачили [illegible]? У лісі їх бачили?

[illegible] десяти голів, двадцятеро [illegible] на директора, пильно [illegible].

— Плентались у лісі... А ти... [illegible]. Чоловіку зраджувати? У [illegible] його вести? Мов, не знаю! [illegible] хлопці?—Ти б до його ве[illegible] і їхала б, цілувалась би з [illegible].

Директору кортить щось зро[illegible], щось сказати, виправдатись, [illegible] спокійно, лагідно, про[illegible].

— Що ще?

— Як що? Жінку мою гань[illegible]? Чули хлопці?

[illegible] хлопці слухають.

— Вбити мало. Розстріляти.

[illegible] спокійно, лагідно запитує [illegible] Олександрович.

[illegible] Замульченка, ні...

— Ви зі мною, Зіно Васильов[illegible]...

[illegible] баче, що очі Зіни таки [illegible] кошачі.

[illegible] не відповідають, а сміють я, [illegible] сміються...

— Ви?.. Зіна Васи[illegible]?..

[illegible] я не піду.

[illegible] слова такі безколірні... [illegible].

[illegible] тому, що в кім[illegible] накурено, надихано, а [illegible] це.

Ще запитує Юрій Олек[illegible].

— Далі що?

[illegible]льченко рубає.

— Що далі? Нехай во[illegible] з вами! Казав—не [illegible]. Хлопці он чули, [illegible] суд їх! Чи так?

— Десять голів хитають, [illegible]ться!

— Завтра всі знати бу[illegible]. Може погодитесь, то[illegible], на відступне?

— Далі що?

— Далі... Іди ти к...

Так лаються візники, [illegible] на вулиці холодно, а [illegible] нема.

Ще через хвилину Юрій [illegible]дрович шкандибає [illegible], а йому навздогін, [illegible], свистять, аж ліс [illegible]ться...

[illegible] коли завмирає слід— [illegible]ченко цілує Зіну та [illegible]:

— Спасибі, жіночко, не підкачала!

Тепер буде по нашому!

Завтра він на все погодиться!

Знов п'ють цілу ніч. І п'є Зіна.

——

Коли ніч не спати—голова болить, червоні плями на обличчі, у скронях стугонить.

Очі теж болять, а проте читають очі.

— Шановний Юрій Олександрович. Жарти — жартами, а справа — справою. Сьогодні я на роботу не прийду, бо захворів, а от завтра сподіваюсь чути від вас бажану відповідь. Коли ні—і вам, і мені буде гірко.

Ще нижче підпис — Замульченко.

Шановний Юрій Олександрович пише.

— Бухгалтера Замульченка з роботи зняти, зробити ревізію.

АНРІ БАРБЮС В СРСР

До Москви приїхав відомий французький письменник Анрі Барбюс. Він є член французької компартії і приїхав ознайомитися з життям Радянського Союзу

Першого жовтня закінчується термін подачі оповідань на конкурс журнала „Всесвіт“.

ПРОЦЕС АНГЛІЙСЬКИХ ШПИГУНІВ У ЛЕНІНГРАДІ

До вищої міри соціяльної оборони—розстрілу засуджено: Гойєра, Валицького, Хлопушіна Георгія й Панаса, Груздьова Олександра, Шоріна, Таля та обох братів Купіциних-Нерадових. Інших засуджено до Бупру, Пашковського та обох братів Пивоварових виправдано. Ольчевську засуджено умовно. На фото: Англійські шпигуни на суді

МІСТО В ПАЗУРЯХ

Нарис **Ліо-Сяна**

ПІД одним небом, в одному місті більше двох мілiонів мешканців, з них 30 тисяч чужоземців, а всі останні хінці. Однак, вся влада в місті фактично в руках білих. Чужоземці хазяї—хінці раби.

Кращі землі в місті захвачені чожуземцями, що огородились од хінців „европейською стіною" гармат та багнетів. Европейська культура та техніка—це для чужоземних кварталів. До неї ж причастились і зверхні шари складного китайського суспільства,—фінансова та промислова буржуазія.

Для широкої ж маси темрява і експлоатація.

Але увійдемо в хінські квартали міста.

Подивимось, як живуть і працюють дійсні хазяї країни.

Вулиці хінської частини Шанхаю—це смердюче гуркітливе пекло.

Сморіду в хінському місті не можна запобігти через неможливу тісноту, бо в одній кімнаті завжди жие декілька родин, сплять як попало й де попало.

Крім того, сморід ще збільшується від готування їжі, що складається з тухлих яєць, поганих морських рослин, смажиться на касторовій або бобовій олії..

Інді на хінських вулицях в найбіднішому кварталі викликає нудоту сморід гніючого трупу. Це означає, що де-небудь поблизу разом з живими лежить небіжчик і чекає, поки його родичі зароблять дастатню кількість грошей, щоб поховати його „з честю".

Бо по хінських звичаях мертві користуються більшою пошаною, ніж живі. Не рідко живі відривають од себе останні крихти, щоб добре поховати своїх мертвих.

Шум на вулицях не припиняється до пізньої ночи. Темні марновірні люде б'ють в гонги та бубни — одганяють недобрих духів од своїх помешкань.

„Рикши" напівголодні люде-коні, різко дзвонять в металічні дзвіночки, розгоняючи натовп, щоб швидче довезти білого пасажира, що розвалився у візку.

Цілі тучі дрібних крамарів, бродячих ремісників викрикують на всі лади про свої товари, заняття, пропозицію праці... Цього ще мало—у кожного ремісника, у кожної професії є свій власний цеховий знак, сигнальний марш, музичний струмент.

Всі вони тріщать, скиглять, свистять, тринькають... Ось чому китайська вулиця приглушує своєю неможливою ремісницькою музикою...

А яких тільки бродячих ремісників не зустрінеш в Шанхаї!

Ось іде цилюрник... Він увесь час розмахує своїм металічним причандалям на пружинах і воно тремтить і дзеленчить, „пісню" хінських голярів.

А ось на покалічених ніжках шкандибають жінки... Хінські жінки біжать за прохожими, оглядають з усіх боків їх убрання, войкають, коли помітять дірку, порваний край на штанях або на кохті—це їх здобич. І тут же розбирають прохожого. Це ходячі швалі, що тут же на вулиці за пару шагів залатують дірки, зашивають бідний одяг прохожих.

Гонги, бубни, барабани сповіщають про наближення хлопчаків-акробатів з малпочками, чарівників, фіглярів, китайських „Петрушок". І все на вулиці.., Все на ході...

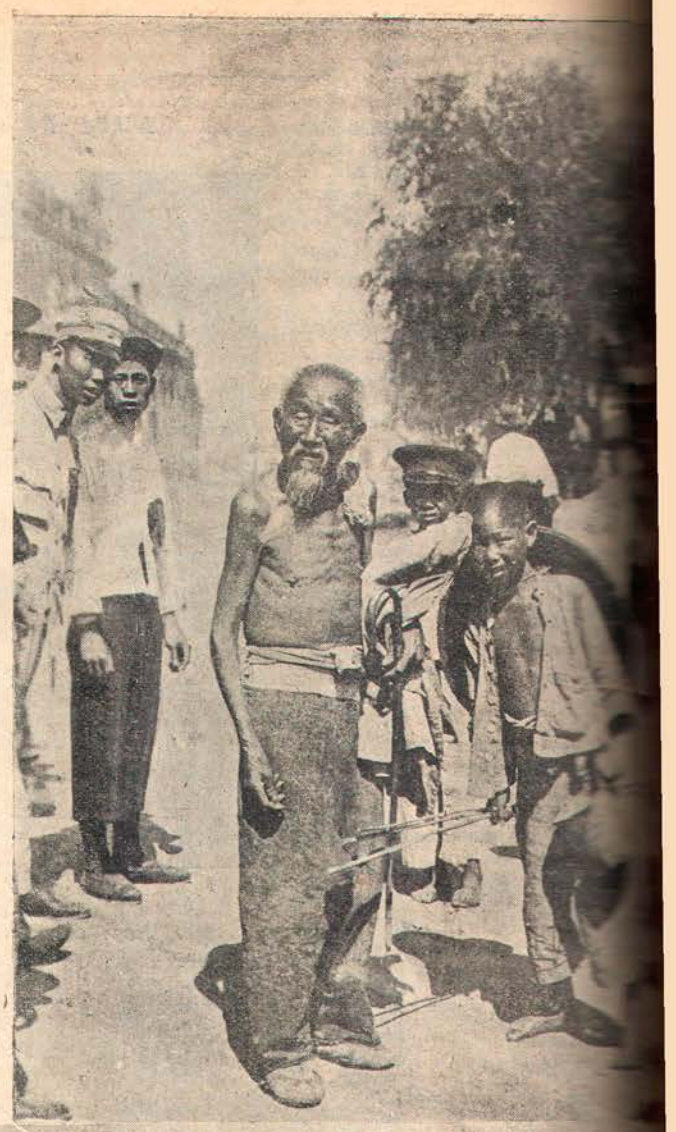

Вгорі: Столітній жебрак на вулицях Шанхаю. Внизу—хінські піонери перед походом

На вулицях можна зустріти зубодерів, ворожок, літ... що пишуть листи та прохання безграмотним біднякам, ... збирають сміття, бите шкло та кістки і т. інш.

Всі ці люде заробляють в щасливі дні гривенник—... та так і живуть, аби не вмерти з голоду. Після трудо... вони забиваються у вбогі нори,—де люде лежать чуть ... на одному.

НА КОРИСТЬ ГЛУХИХ ЗАКУТКІВ

Нарис **Ол. Іванова**

[illegible] ЧАСТО надто легковажно обминаємо ті, на перший [illegible], дрібні моменти в нашій роботі і в досягнен[illegible], що там мають безперечно велике значіння.

[illegible] ми дізнаємось про якесь удосконалення, чи до[illegible] в Америці або „по Европах", а своє обминаємо з не[illegible] байдужістю. В цьому нам таки треба признатися [illegible] було б пильніше [illegible] до таких дрібних [illegible], робіт, що дають [illegible] налагоджувати на[illegible]рство і провадити [illegible]турно-освітню ро[illegible] [illegible]муючись режиму [illegible].

[illegible] зараз хочеться рос[illegible] про звичайний, ніби [illegible] факт — про звичайне [illegible], хоча це вдоско[illegible] [illegible] можливість тися[illegible] і незаможніх се[illegible] кінокартини. А [illegible] найкращий засіб до [illegible] найважливіше для нас [illegible]", як сказав т. Ленін.

— Журба сорочки не [illegible] треба щось [illegible] хотілося думати [illegible] із окрфілії робзем[illegible], коли в п'яти радго[illegible] [illegible]щини встановили [illegible].

[illegible] журба таки нишком [illegible] одного, другого, [illegible]лося, що живлющої [illegible] тим апаратам [illegible] лишень, витра[illegible] 1.200 крб. [illegible]станцію [illegible] рад[illegible].

[illegible] таке, [illegible] не зро[illegible] [illegible]тнулися [illegible] — ли[illegible] не за[illegible] без 6 тис. [illegible].

[illegible] суму вкоро[illegible] [illegible]механік [illegible] Павлюченко. [illegible] не дав за[illegible] в самому [illegible]. Він скон[illegible] примітив[illegible]станцію, [illegible] можливо пе[illegible] кіньми від[illegible] кіно-встанов[illegible] другої. Стан[illegible] [illegible]лася в [illegible] крб., день за [illegible] почала [illegible] всі 5 кіно пунктів по черзі. Вдосконалення корисне, але від ідеалу ще далеке—пересування виходило у велику ціну (4 крб. за 25 кілометрів), коней радгоспівських часом довго чекати доводилося, поки звільняться, щоб перевезти станцію.

Тов. Павлюченко ще приклав своєї вмілости й сконструював нову електростанцію на колесах, що вже цілком перейшла на автотягу.

Ця нова електростанція, як і перша, теж двохкіловатна, але з сильнішим двигуном, в неї велика перевага проти першої, та й 25 клм. її ходу коштують тільки 1 крб. 86 коп.

Кіно-апарати тепер встановлено аж у 10-ти радгоспах, бо „Наймит", (так назвали нову електростанцію) постачає езектроенергію в достатній мірі.

Що ж дав Павлюченків проєкт.

А те, що Робземліс зекономив 8 тис. карб. (як що взяти вартість обох пересунних електростанцій за 4 тис. крб., та враховувати, що в 10-ти пунктах треба було б витратити 12 тис. крб. на спорудження своїх електростанцій), та чи й довелося б йому робити таку економію, бо культфонд союзний не дуже великий.

Отже, коли б не було пересувної станції, то хто зна, чи змогли б наймити й селяне в 10-ти глухих закутках округи переступити ще крок до культури через кіно. Полтавський досвід врахував Всеукр. комітет союза с.-г. та лісових робітників і запропонував Павлюченкові вдосконалити авто-електростанції, щоб виготувати в Полтаві ще 10 подібних станцій для інших округ. Це буде велика користь для наших закинутих глухих закутків, для Радгоспів і Сельбудів, що часто аж занадто відірвані від культурного життя. Над цим досвідом, певно, поміркують і інші організації.

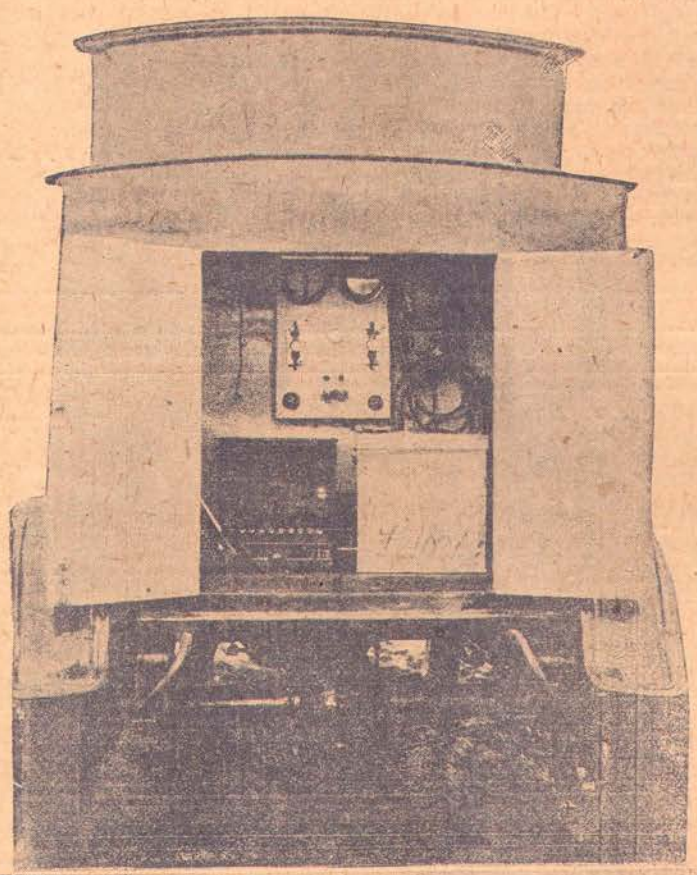

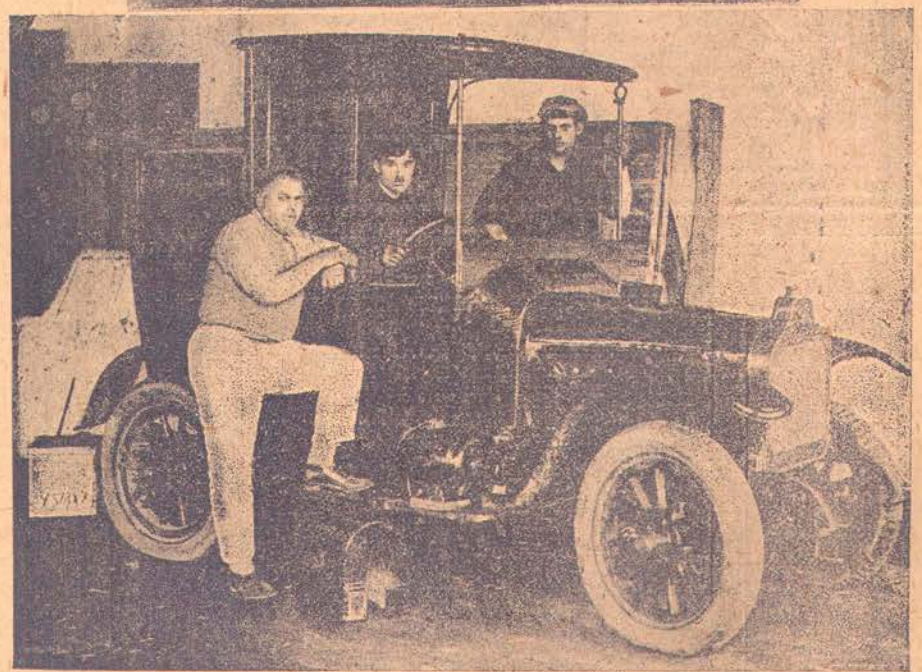

Вгорі: Електростанція на авті. Видко устаткування. Внизу: С. П. Павлюченко (стоїть спереду), що влаштував електростанцію на авті

Т. в. об. редактора **О. Копиленко**. Видавництво **„Вісти ВУЦВК"**

Герголовліт 837/кв. Друкарня ВУЦВК'у „Червоний Друк" Зам. № 4433—10.000.

КОНКУРС журнала „ВСЕСВІТ“ на оповідання

Для зміцнення звязку з читачами і для допомоги створенню оповідання журнального типу, редакція журнала „Всесвіт“ оголошує конкурс на краще журнальне оповідання.

Умови конкурсу такі: 1) Письменники мусять надіслати свої твори не пізніше 1 жовтня 1927 р. На оповіданнях ставити напис „На конкурс“, підписувати девізом, а прізвище подавати в закритому конверті.

Розмір оповідання 1/8—1/2 друкованого аркуша. Оповідання повинні бути передруковані на машинці, або чисто переписані на однім боці аркуша. Темою до оповідання можна брати нашу сучасність і минувшину, а також і фантастику, аби зміст відповідав сучасним ідеологічним вимогам.

2) Приймаються оповідання тільки написані українською мовою.

3) Конкурс провадиться так: Редакція одбирає з присланих на конкурс оповідань найкращі. Друкуються вони в порядку під номером. а потім, коли перейдуть через журнал усі, читачам розсилається листівка, щоб читач написав, яке з оповідань йому найбільше до вподоби. Премії росподіляються за числом ухвальних відгуків на оповідання.

4) За всі видруковані оповідання автори одержують по 50 крб. гонорару.

5) Премії встановлено такі: Перша—250 крб., друга—125 і третя—75 крб.

6) Прізвища всіх авторів, що брали участь у конкурсі й чиї оповідання було видруковано під №№, після скінчення конкурсу буде оголошено.

7) Твори авторів, чиїх творів не буде ухвалено на конкурс, але їх можна видрукувати у „Всесвіті“, можуть бути видруковані на загальних умовах за згодою автора. Оповідання, не використані в журналі, буде повернено.

8) Прислані після 1 жовтня 1927року оповідання перейдуть у портфель редакції в звичайному порядкові, а в конкурсі участи не братимуть.

ЖЕНЩИНЫ, ХОЗЯЙКИ!
МАТЕРИ, КУСТАРКИ!
СПЕШИТЕ ПОДПИСАТЬСЯ
на ВТОРОЕ ПОЛУГОДИЕ 1927 года
на ежемесячный домашне-хозяйственный
богато-иллюстрированный и модный

„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“

К каждому номеру прилагаются выкройки и контурные листы.

УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ:

„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“ на 6 мес.—5 р. 50 к., на 3 мес.—3 руб.
„ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“ с приложением „КУЛИНАРНОЙ КНИГИ“ на 6 мес.—6 р. 30 к., на 3 мес.—3 р. 80 к.

Полугодовые подписчики получат, кроме того, БЕСПЛАТНУЮ ПРЕМИЮ: **10** книжек „БИБЛИОТЕКИ ОГОНЕК“.

Переводы адресовать: МОСКВА 9, Тверской бульвар **26.**

АКЦ. ИЗДАТ. О-ВУ „ОГОНЕК“.

Подписка принимается также во всех почтовых учреждениях СССР.

ИЗБАВИТЬСЯ!!

НАВСЕГДА от мозолей, бородавок и пота ‖ **МОМЕНТАЛЬНО** от крыс, мышей, клопов, тараканов и др. паразитов

может каждый только „Продуктами Л. ГЛИКА“

№ 2. „ЭКСОЛЬ“ уничтожает мозоли и бородавки с корнем и безвозвратно . . . Р. 2—к.
№ 2. „JAVOL“— радик. средство от пота Р. 1 90 к.
№ 2. 1 „КЛОПИН“— уничтожает клопов в 15 мин. . . . . Р. 1 75
„КЛОПИН“— тройной размер . . . Р. 3 50 к.
№ 2. 6 „Тараканон“—истребляет тараканов в сутки . . . . . Р. 2—к.
„ТАРАКАНОН“ двойной размер . . Р. 3—к.
№ 2. 5 „КРЫСОМОР“—радикально истребляет крыс и мышей . . . . . Р. 2 50 к.
№ 2. 7 „АНТИПАРАЗИТ“ —идеал. средство от вшей и блох . . . . . Р. 1 50 к.

Цены указаны с упаковкой и пересылкой. Качество продукции гарантировано
Заказы высылаются немедленно по получении их стоимости
АДРЕС: Москва, Мясницкая, Кривоколонный пер. **И. Е. ТОЛЬЦ.**

ВЫШЛА В СВЕТ И ПОСТУПИЛА В ПРОДАЖУ

КУЛИНАРНАЯ КНИГА

„НАША КУХНЯ“

Составлена применительно к современным условиям по новейшим данным в области питания К. С. МАКОНИ и А. Е. ГРЕЙБ под редакцией Е. М. ШВЕЦОВОЙ.

С ПРИЛОЖЕНИЕМ ТАБЛИЦ:
1) Состав пищевих продуктов
2) Важнейшие свойства витаминов
3) Сортировка мясной туши (с 3 схемами)

СВЫШЕ 500 РЕЦЕПТОВ КУШАНИЙ, НАПИТКОВ, ЗАГОТОВОК И ПР.

Цена 1 руб. 50 коп.

Высылается также наложенным платежом

ТРЕБОВАНИЯ АДРЕСОВАТЬ:

Москва 9, Тверской бульвар 26

Акц. Изд. О-ву „ОГОНЕК“